

Geografia

Kl V

Temat: Krajobraz śródziemnomorski.

Włoszczyzną do dziś nazywa się warzywa, które sprowadziła do Polski i nakazała uprawiać królowa Bona, która była Włoszką. Na królewskim stole brakowało jej kalafiorów, fasolki szparagowej, marchwi, sałaty i wielu innych warzyw. Znad Morza Śródziemnego pochodzą też figi, pomarańcze, cytryny i mandarynki.

Drzewa i krzewy strefy śródziemnomorskiej przystosowały się do przetrwania kilkumiesięcznego okresu suszy. Ich liście są twarde, skórzaste i pokryte woskiem, aby ograniczyć straty wody. Nie opadają sezonowo, lasy i zarośla w strefie śródziemnomorskiej są więc **wiecznie zielone**. Często są to kolczaste krzewy i niskie drzewa: ostrokrzew kolczasty, dąb ciernisty, oleander, dzikie oliwki, pistacja i jałowiec. Tworzą one charakterystyczne skupisko roślinne zwane [makią](#). Obecnie coraz częściej spotyka się także sprowadzone z Ameryki, odporne na suszę opuncje i agawy oraz australijskie eukaliptusy. W miejscu dawnych pól powstały pastwiska, na których pasą się owce i kozy.

Wiele roślin w tym regionie jest sadzonych w celach ozdobnych albo do uzyskania cienia, np. cyprysy. Charakterystyczne dla krajobrazu śródziemnomorskiego są uprawy drzew oliwnych, winorośli, figowców, kasztanów jadalnych oraz drzew dających **owoce cytrusowe**, czyli pomarańcze, cytryny i mandarynki. Uprawia się tam także wiele roślin służących jako przyprawy (wawrzyn dający liść laurowy, majeranek, rozmaryn, szałwię, bazylię, koper włoski, tymianek i inne) albo dających aromatyczne olejki (lawenda, róża, mięta).

Trwająca tysiące lat uprawa pól, wypasanie stad spowodowały, że poza skalistymi górami prawie nie ma miejsc, w których zachowało się naturalne środowisko. Dlatego wśród kręgowców lądowych spotykamy głównie gady i ptaki. Wśród gadów liczne są żółwie i węże, a także kameleony, gekony i inne jaszczurki. Wiele ptaków naszego regionu (zwłaszcza pływających i owadożernych) spędza zimę nad Morzem Śródziemnym, gdyż w naszych warunkach nie znajdują wówczas odpowiedniego pokarmu. Z Polski nad Morze Śródziemne odlatują na przykład szpaki, skowronki, czajki, perkozy i czaple. Spośród ssaków lądowych charakterystyczne dla regionu są przede wszystkim dziki, jeże, króliki i lisy, a na większych wysokościach – susły, kozice, muflony i koziorożce.

Bardzo bujnie rozwija się życie u wybrzeży morskich. Wśród podwodnych roślin oraz raf koralowych żyją liczne morskie bezkręgowce, np. langusty, homary, ostrygi i ośmiornice. Zwierzęta te są masowo poławiane w celach kulinarnych.

Muflon to przodek owcy domowej. Jest najmniejszą z dzikich owiec

Flamingi można oglądać na Sardynii. Zaczęły gniazdować na wyspie dopiero 20 lat temu i stały się lokalną atrakcją

Ciekawostka

Niektóre zwierzęta basenu Morza Śródziemnego zostały sztucznie osiedlone w Europie Środkowej. W polskich górach coraz częściej można spotkać muflony, a na obszarze zachodniej Polski żyją daniela.

Daniel to zwierzę mniejsze od jelenia szlachetnego, z łopatomatym porożem. W Polsce można na niego polować poza okresem ochronnym

Ważne!

We Włoszech tradycyjnie spożywa się potrawy z ptaków i poluje na nie podczas przelotów. W niektórych krajach polowania na ptaki są legalne, w innych to kłusownictwo, które trudno zwalczyć. Bywa, że ptaki objęte ochroną w jednym kraju (np. bociany) są masowo zabijane w krajach basenu Morza Śródziemnego.

Uwaga!

W wodach Morza Śródziemnego żyje dosyć dużo zwierząt niebezpiecznych dla kąpiących się ludzi. Poparzenia przez meduzy, rany spowodowane nadeptaniem na jeżowce oraz jad niektórych ślimaków i ryb mogą być groźne dla życia człowieka. Oficjalne kąpieliska są bezpieczne, ale zawsze należy zachowywać ostrożność. Starajmy się nie dotykać nieznanym nam zwierząt.